

МА Милан Живановић
парох житковачки – Алексинац
milan.zivanovic.milan@gmail.com

УДК 271.222(470)-725(497.11 Алексинац)“1918/1941“

Оригинални научни рад
Примљено: 14. 8. 2020.
Редиговано: 22. 5. 2021.
Прихваћено: 1. 9. 2021.

РУСКИ СВЕШТЕНИЦИ И СВЕШТЕНОМОНАСИ У АЛЕКСИНАЧКОМ КРАЈУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА

Апстракт: *Октобарска револуција у Русији 1917. године покренула је низ догађаја који су донели много жртава и патњи. Бежећи од бољшевичког терора велики број свештеника, монаха, лекара и других долази у Краљевину СХС тражећи и налазећи уточиште. Много учених људи посао добија у својој новој домовини.*

Владика нишки Доситеј био је задужен да направи прераспodelу одбеглих руских монаха по епархијама СПЦ, а поред тога прима и свештенике као привремене парохе. У алексиначком намесништву било је свештеника и монаха који су били распоређени на парохији и у манастирима Светог Романа у Ђунису и Светог Преображења у Липовцу. Између два светска рата свештеници и монаси били су на својим парохијама у алексиначком намесништву, а по завршетку Другог светског рата они одлазе у Бугарску и у Западну Европу.

Кључне речи: *свештеници, монаси, епископ, црква, епархија Нишка, манастир Светог Романа и Светог Преображења Господњег, Русија, Србија.*

За време трајања Великог рата у царској Русији одиграла се Октобарска револуција 1917. године која је покренула низ догађаја чији је епилог био велики број жртава, међу којима је било много свештеника и монаха. Бежећи од бољшевичког терора многи су уточиште нашли у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, где их је, пре свега, српски народ примио због исте конфесионалне припадности и вишевековних тесних веза између два народа. Поред свештеника и монаха, међу руским избеглицама налазили су се и лекари, архитекти, уметници, научни радници, инжењери који су уточиште и посао нашли у Краљевини СХС.¹

О првим таласима монаха избеглица који су се кретали према Србији и Српској православној цркви дознајемо из писма (априла 1923) представника атонских подворја у Цариграду који су од својих људи из Одесе и Петрограда дознали да је 185 монаха протерано „живоцерковника“, како је још речено „духовних чекиста“. Реч је ишла о калуђерима Св. Пантелејмоновског, Св. Иљинског и Св. Андрејевског манастира који су практично остали „на улици“.

---

¹ Д. Ивановић, „Руски монаси у Епархији браничевској у XX веку“, Саборност, 11, Пожаревац 2017, 143.

Патријарх Димитрије је замољен да овај велики број монаха прихвати.²

Владика нишки Доситеј³ направио је прерасподелу свих монаха по епархијама тако да је нишка епархија добила 12 монаха⁴, Епископ Доситеј, иначе велики русофил, показивао је велику бригу за одбегле свештенике и зато их је ангажавао у својој епархији као привремене парохе. У Нишкој епархији је у периоду од 1920. до 1921. рукоположено тридесетак кандидата⁵ и сви кандидати и свештеници су до 1930. године примљени у подаништво Краљевине Југославије. Владика Доситеј се обраћао Краљевској влади, у жељи да задовољи верске потребе у својој епархији услед недостатка свештеника, да се ангажују руски свештеници и монаси и да добију све пренадлежности које им по закону припадају.⁶

Новообновљеној српској цркви 1920. су избегли руски свештеници и монаси много значили јер су попунили упражњена места. Међу придошлим монасима било је и инвалида који су послушања добијали у манастирима као чувари манастирске имовине или као појци.⁷

Односи између српски и руских свештеника били су одлични и нису забележени никакви инциденти, велики број српских свештеника служио се руским језиком. Међутим, многи свештеници су једноставно нестали после Другог светског рата. Они су се посрбили а код њихове деце није било интересовања за свештенички позив, а многи су се вратили својим породицама у Русији.⁸

У Епархији нишкој које је било уточиште руских свештеника и монаха према нашим истраживањима у Архијерејском намесништву алексиначком било

² Р. Пилиповић, „Српска Православна Црква, Руска Православна Загранична Црква, Московска Патријаршија: (1920–1940) : узајамне везе, утицај и односи” (необјављена докторска дисертација, Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Београд 2017), 157.

³ Митрополит Доситеј (Васић), рођен је у Београду 5. децембра 1887. године. Гимназију и богословију завршио у свом родном месту, а потом и Духовну академију у Кијеву. Добио је звање магиста богословља 1904 године. Замонашио се као ученик богословије и тада је рукоположен у јерођакона. За професора богословије постављен је 1907 године. Свети Архијерејски Сабор Краљевине Србије изабрао га је за епископа нишког у мају 1913. године и истог месеца је хиротонисан. Епископ Доситеј није био две пуне године на трону епископа нишког када је почео Први светски рат. Дочекао је бугарску, окупаторску, војску 1915. у Нишу. Он је убрзо након тога одведен у заточеништво, а окупатори убијају стопедесет свештеника на зверски начин. Након завршетка Великог рата враћа се у своју епархију 1918. године. Као члан Светог Архијерејског Синода СПЦ учествује у преговорима са Цариградском Патријаршијом у васпостављању српске партијаршије. Епископ Доситеј проводи три године у Чешкој као врсан мисионара, а и касније одржава везу са младом Православном Црквом у овој земљи. Доношењем новог устава СПЦ 1931. године Доситеј се прима избора првог Митрополита загребачког. Био је администратор епархије Горњокарловачке и Бањалучке јер је била неопходна помоћ епископу пакрачком Мирону који је био у дубокој старости. Одмах после избијања Другог светског рата био је заточен у Загребу. У затвору је био мучен, а у томе су учествовале и римокатоличке монахиње. У бесвесном стању био је доведен у манастир Вавадење у Београду где је брижљиво негован од стране сестринства, али без нарочитог успеха. Упокојио се 13. јануара 1945. године у манастиру Вавадењу где је у сахрањен. Више у: Епископ Сава, Српски јерарси од деветог до двадесетог века, Београд 1996, 175–176.

⁴ Р. Пилиповић, н. д., 157.

⁵ Исто, 143.

⁶ Исто, 129.

⁷ Д. Ивановић, н. д., 143.

⁸ Исто, 144.

је шест свештеника и три монаха. Они су по потреби службе долазили из других намесништва. Монаси су били смештени у два манастира, Св. Роман у Ђунису који је био под управом манастира Наупаре код Крушевца, и манастир Св. Преображења у Липовцу. Монаси су често по потреби били премештани у друге манастире на територији Епархије нишке.

Међу свештеницима и монасима који су се родили у Царској Русији, а који су услед великих и крвавих потреса морали да напусте своју отаџбину, било је оних који су свој мир и ухлебљење нашли, макар и привремено, у храмовима и манастирима алексиначког краја. То су били Михаило Апанашки, архимандрит Варнава, Владимир Загурски, Виктор Феодоров, Александар Сапухин, Александар Јасирски, Алексејев Рутковић, јеромонах Јов Војтишин и јеромонах Анатолије Карасјута.

Михаило Апанашки, рођен је 19. новембра 1884. године. Завршио је престижну Кијевску духовну академију 1906. године и након тога је рукоположен за ђакона, па за свештеника од стране белгородског епископа Никодима. Крајем 1914. године, у првој години Првог светског рата, постављен је за војног свештеника петог Кавкаског пука који се борио против Турака. Његов даљи свештенички рад био је у гардијској војсци све до 1919. године у рату са большевицима. У Русији је одликован више пута и то орденом Свете Ане II степена са мачевима и лентом, орденом Светог Равноапостола кнеза Владимира IV степена са мачевима и лентом, надбедреником, скуфијом и камилавком.⁹

По доласку у Краљевину СХС постављен је за пароха Луковског у Косаничкој Рачи, а потом је 1922. године премештен у Крушевичку парохију срез Прокупачки. Тамо је остао до 1926. када је по молби и решењу Ебр. 1929 од 18. фебруара 1926. године¹⁰ био премештен у Кулинску парохију. Вукањски парох постао је 1930. године.¹¹ Према наводима из 1934. године био је ожењен супругом Зинаидом са којом је имао кћерку Тамару.¹²

Архимандрит Варнава, рођен је 17. јануара 1875. године у Курској Губернији. Рукоположен је за ђакона 29. јуна 1907, за јеромонаха 20. марта 1910. године, а архимандрит је постао 27. јуна 1918. године. За пароха мозговског постављен је решењем епископа нишког Доситеја Ебр. 2090 од 6/9. јануара 1921. године.¹³ Парохијску дужност у Мозгову обављао је од 1921. до 1927. године.

Архимандрит Варнава, капелан мозговски, постављен је за старешину манастира Светог Стевана у Липовцу априла 1930. године решењем Ебр. 1616/27 епископа нишког Доситеја.¹⁴ На том положају био је до новембра 1931. године.¹⁵ Преминуо је у манастиру Суково 1943. године.

Владимир Загурски, рођен је 10. јула 1870. године у селу Сидоренково у околини Харкова. У периоду од 1884. до 1890. године школовао се у Харкову у Духовном училишту и Духовној семинарији. Рукоположен је за ђакона и

⁹ З. Стевановић, Српска Православна Црква у Алексиначком крају од 1918. до 1941, Алексинац 2016, 124.

¹⁰ „Службене вести”, Преглед цркве Епархије нишке, 3, Ниш 1926, 1.

¹¹ Архив храма Светог Прокопија у Чукуревцу. Летопис, 10.

¹² З. Стевановић, н. д., 124.

¹³ „Службене вести”, Преглед цркве Епархије нишке, 2, Ниш 1921, 61.

¹⁴ З. Стевановић, н. д., 128.

¹⁵ Архив храма Светог Прокопија у Катуну, Летопис, 4.

свештеника од стране Архиепископа Харковског Амвросија и постављен је за пароха у месту Ахтирка. По доласку у Србију владика нишки Доситеј поставља га за пароха великоврбничког где је био све до 1920. године када га премешта за пароха јабланичког. Решењем епископа нишког Доситеја Ебр. 2183/31 са парохије јабланичке премешта га на парохију тешичку.¹⁶ Опслужује парохију у периоду од 1931. до 1936. одлуком Ахијерејских власти Едбр. 684 од 3. априла 1936. премешта је за привременог пароха новообразоване вучачке парохије у архијерејском намесништву крушевачком.¹⁷ Био је ожењен супругом Лидијом (1878) и имао је сина Всеволада (1896). Одликован је надбедреником, нарисним крстом и камилавком.¹⁸

Виктор Феодоров, рођен је 24. јуна 1892. године у Русији. Завршио је гимназију а потом и Војну академију 1914. године. У Русији је радио као учитељ и књиговођа. По доласку у Србију полаже испит за свештеника 1927. године. У Сремским Карловцима рукоположен је за ђакона 5. децембра, а за свештеника наредног дана 6. децембра 1927. године. Са парохије мртвичке у епархију скопску постављен од стране владике Доситеја решењем Ебр. 33/1933 за пароха станачког.¹⁹ Од марта 1933. до маја 1935. године био је парох станачки.²⁰ По подацима из 1934. године био је ожењен, имао је једну ћерку али њихова имена нису наведена.²¹

Александар Сапухин, рођен је 27. октобра 1884. године у Тарасовски у Русији. Завршио је тарсовску основну школу, а потом јарослављску духовну семинарију. Ступа у брак 3. септембра 1906. године. Рукоположен је за ђакона пет дана касније, 8. септембра, а за свештеника 10. септембра 1906. године. Рукоположио га је Архиепископ Харковски Господин Арсеније.²² Учествовао је у Првом светском и Руском грађанском рату од 1. августа 1914. до 1. септембра 1921. године када долази у Србију.²³ Ступа на парохију у Лођики, решењем Ебр. 1367 од 15. октобра 1935. и ту остаје до 1938. године.²⁴ Решењем Едбр. 2916 од 16. новембра 1938. бива постављен за пароха личког у намесништву нишком.²⁵ За јун 1936. примио је свештенички бир у износу од 1468 динар.²⁶ Породични додатак није имао па је то био укупан износ његове пренадлежности.²⁷ Имао је две ћерке, обе рођене су у Русији, Тамару рођену 14. јануара 1914. и Зоје рођену 27. јула 1919. године.²⁸

Александар Јасирски, рођен је у Кијеву 19. августа 1885. године. У свом родном граду, завршио је престижну Богословију 1907. године. Апсолвирао је на Православном Богословском факултету у Београду 1932. године. Епископ

¹⁶ „Службене вести”, Преглед цркве Епархије нишке, 9, Ниш 1931, 1.

¹⁷ Архив храма Успења Пресвете Богородице у Тешици, Летопис, 47.

¹⁸ З. Стевановић, н. д., 168.

¹⁹ „Службене вести”, Преглед цркве Епархије нишке, 1, Ниш 1933, 5.

²⁰ Архив храма Светог Прокопија у Катуну, Летопис, 4.

²¹ З. Стевановић, н. д., 194.

²² Архив епархије Нишке (АЕН), 2/30, Кондуит листа 1919–1937. (КЛ), А. Сапухин, 1928.

²³ Исто.

²⁴ „Службене вести”, Преглед цркве Епархије нишке, 10, Ниш 1935, 336.

²⁵ З. Стевановић, н. д., 219.

²⁶ АЕН, КЛ, А. Сапухин, 1928.

²⁷ Исто.

²⁸ Исто.

Митрофан рукоположио га је за ђакона 14. марта 1931. година, а за свештеника 19. марта 1932. године у манастиру Раковица.²⁹ Решењем епископа Доситеја Ебр. 1083/31 постављен је за ђакона ћињевачке цркве и у дужност је уведен 1. априла 1931. године.³⁰ Премештен је на парохију градетинску решењем Ебр. 1517 од 3. новембра 1932. године.³¹

Александар Јасирски је био у браку са супругом Клаудијом са којом је имао четворо деце. Најстарија, Ина је рођена 1920. године, Тамара је рођена 1922, Олег је рођен 1926. и Димитрије 1927. године. У царској Русији добио је орден Светог Станислава IV степена.³²

По подацима из 1936. године, за месец јун, примио је свештенички бир у износу од 687 динара као и 700 динара породичног додатка, те је укупан износ пренадлежности износио 1387 динара. Добио је шест месеца одсуства, али није забележено где је отишао.³³ Напустио је градетинску парохију 1. августа 1943. године.³⁴

*Алексејев Павле Рутковић*³⁵, рођен је 23. марта 1869. године у селу Тарчанска Кијевска Губернија у Русији. Школовао се на Духовном училишту од 1880. до 1885. године, а на кијевској Духовној семинарији од 1885. до 1891. године.³⁶

Брак је склопио 1895. године са супругом Нином и са њом је имао четворо деце. Најстарији, Платон, је рођен 17. новембра 1902. године, Нина је рођена 29. фебруара 1904, Екатири је рођена 16. фебруара 1906. и најмлађа Маргарита 15. јануара 1920. године. Сва деца су рођена у Русији, а приликом одласка из Русије са њим полази само син док супруга и ћерке остају у Русији.³⁷ У ђаконски чин бива рукоположен 11. фебруара 1896, а у свештенички чин 7. јула 1896. године. Био је врло образован и поред руског и српског језика, познавао је и класични грчки, латински, старојеврејски и ново-пољски. Завршио је пољопривредни курс у Кијеву 1892. године. Од 1891. до 1911. године био је вероучитељ у основној школи, а од 1911. до 1920. године био је, у исто време, инспектор Вазнесењске класичне гимназије и вероучитељ.

Алексејев Павле Рутковић је 1896. године од Ставропољског училишног савета добио благодарност за ревносну службу. Од надлежног епископа одликован је ношењем надбеденика 1904, а 1917. године и камилавком.³⁸ Напустио је Русију 2. марта 1920. године због грађанског рата. У Краљевину СХС дошао је као емигрант 1. јануара 1921. године. Епископ нишки Доситеј примио га је у савез клира епархије нишке 25. фебруара 1921. године. Решењем његовог Преосвештенства Г. Доситеја од августа 1930. године постављен је за пароха чукуровачког по сопственој молби. На нову парохију долази 18/31. августа 1930.

---

²⁹ АЕН, КЛ, А. Јасирски, 1936.

³⁰ Исто.

³¹ „Службене вести”, Преглед цркве Епархије нишке, 4, Ниш 1931, 1.

³² З. Стевановић, н. д., 224.

³³ Исто.

³⁴ АЕН, КЛ, А. Јасирски, 1943.

³⁵ Парох чукуровачки Алексеј Павле Рутковић у летопису храма Светог Прокопија из 1930. године, почиње писање летописа и сам наводи своје име и презиме.

³⁶ АЕН, КЛ, А. Рутковић, 1930.

³⁷ Исто.

³⁸ Исто.

године као бивши парох Црковички у Лесковачком срезу. Чукуровачку парохију званично је примио 9/22. септембра уз присуство Господина протојереја Бране Коруновића, намесника алексиначког, о. Михаила Апанашког, пароха вукањског, Душана Петровића представника врђиновачке политичке општине, Живојина Петровића благајника цркве Чукуровачке.³⁹ Преминуо је у Чукуровцу сахрањен на сесоком гробљу.

Јеромонах Јов Војтишин, рођен је 7. марта 1899. године у селу Горожана Мала у Русији. Завршио је основну школу, четири разреда гимназије и богословију у Екатеринсову у Русији. Радио је као мисионар у Чешкој и Карпатској Русији, а за његов труд и рад одликован је златним Крстом. По доласку у Србију завршава Карловачку богословију. Рукоположен је у чин ђакона, потом и у чин свештеника 1922. године, па је постављен за пароха сићевачког а затим плешко-станишичкој.⁴⁰ Решењем епископа Доситеја Е бр. 444/929 ступио је на парохију 1929. године и постао капелан проти Илији Јанковићу, пароху добрујевачком, и сабрат манастира Светог Стевана у Липовцу.⁴¹

Јеромонах Порфирије Иљичински, рођен је 10. децембра 1875. године у селу Чернобије, среза Законтошког, округа Полтавског у Русији.⁴² Основну школу завршио је 1886. године, а потом и Духовно училиште 1890. године. Замонашио се 1907. године у априлу месецу на Светој Гори. Као монах био је писар на Светој Гори.⁴³ Рукоположен је за ђакона од стране Епископа Аполинарија 22. јула 1889. године у Курском округу, а за јеромонаха 8. новембра 1919. године од стране истог епископа у Белгороду у Курском округу.⁴⁴

У чин игумана произведен је од стране епископа Доситеја нишког 10. маја 1925. године, а 1923. је одликован црвеним појасом.⁴⁵ Решењем Еп. бр. 45 постављен је за старешину манастира Сићево 8/21. јануара 1921. године, а потом је од епархијских власти, по решењу Е бр. 1264 од 1929. године, постављен за старешину Манастира Наупаре.⁴⁶ За в. д. старешине манастира Светог Романа постављен је решењем епископа Јована Ед. бр. 123 од 17. октобра 1933. године.⁴⁷

Приход које је остварио износио је 720 динара, а имао је и додатак на скупоћу, који му је давао манастир, у износу од 5.040 динара годишње.⁴⁸

Извештај из 1931. године нам говори да није кажњаван, да није премештан и да нема никаквих појединачних промена. Био је члан Нишке свештеничке задруге, а због непознавања српског језика није проповедао. Војни рок није служио, а остала документа су загубљена у Русији.⁴⁹

Јеромонах Анатолије Карасјута, рођен је у Русији 31. маја 1884. године у селу Борки, губернија Градинска. Завршио је основну школу 1898. године, а

³⁹ Архив храма светог Прокупија у Чукуревцу, 10.

⁴⁰ З. Стевановић, н. д., 241.

⁴¹ Исто.

⁴² АЕН, КЛ, Јеромонах П. Иљичински, 1932.

⁴³ Исто.

⁴⁴ Исто.

⁴⁵ Исто.

⁴⁶ Исто.

⁴⁷ З. Стевановић, н. д., 230.

⁴⁸ Исто.

⁴⁹ АЕН, КЛ, Јеромонах П. Иљичински, 1932.

потом је завршио учитељски течај 1902/1903 године.⁵⁰ За време рата од 1914. до 19. априла 1915. године био је у заробљеништву у Немачкој.⁵¹ Рукоположен је за јерођакон 17. априла 1927. године у Миљковом манастиру од стране Његовог Преосвештенства Г. Г. Митрофана епископа Браничевског⁵², а у чин јеромонаха 23. новембра 1939. године од стране владике Јосифа.⁵³ Одлуком црквених власти био је у више манастира Епархије браничевске. У манастиру Миљково и у Туману (1922–1929), у манастиру Горњаку остао је до 10. марта 1931. године⁵⁴. Постао је духовник манастира Темска у Нишкој епархији 15. јуна 1931. године. Десетог априла 1932. постављен за духовника Јашуњског манастира Свете Богородице, а потом је у манастиру Сићево постављен за старешину решењем Еп. бр. 1218 из 1936. године.⁵⁵ По послушању био је у Светом Роману и у манастиру Свете Богородице у Наупару. Говорио је руски, српски и пољски језик. Одсуствовао је из Епархије нишке 1934. године када је ишао на хаџилук у Свету Земљу по благослову епископа нишког Г. Г. Јована.⁵⁶

Закључак

Руски свештеници и монаси дали су велики допринос развоју духовног живота у алексиначком крају. С обзиром на то да су већински били високо образовани, допринели су обнови како на духовном тако и на културном плану. Својим доласком они су решили један велики проблем са којим се сретала Српска православна црква, а то је кадровско питање.

⁵⁰ АЕН, КЛ, Јеромонах П. Иљичински, 1932.

⁵¹ Исто.

⁵² Митрофан Рајић рођен 8. децембра 1873. године у Будимпешти. Гимназију завршио у Осјеку, а Правни факултет у Загребу, стару Карловачку богословију у Сремским Карловцима. Замонашен је у манастиру Лепавина. За првог епископа браничевског изабран је 30. августа 1921. године хиротонисан 29. јануара 1922. године у Београдској Саборној Цркви. За време његове управе уређена је организација црквеног живота у Епархији браничевској, подигнут је завидан број нових храмова и прихваћен богомољачки покрет који је одиграо значајну улогу у нашем црквеном животу и обављање монашког живота. Преминуо је 24. јануара 1930. године сахрањен у Пожаревачкој Саборној Цркви. Више у: Епископ Сава, н. д., 323.

⁵³ АЕН, КЛ, Јеромонах А. Карасјута, 1939.

⁵⁴ Д. Ивановић, н. д., 146.

⁵⁵ АЕН, КЛ, Јеромонах А. Карасјута, 1939.

⁵⁶ Епископ Јован рођен је у Дојкинцима 27. децембра 1883. године од родитеља Маре и Апостола Илића. Основну школу завршио је у родном месту, а гимназију у Пироту. После завршене гимназије завршио је богословију у Београду 1902. године. По завршеној богословији био је учитељ у Завоју и Дојкинцима. Рукоположен је у чин ђакон 25. априла, а у чин свештеника 27. априла 1911. године. Рукоположио га је епископ нишки Доментијан и поставио га за пароха у Рсовцима. Одлази на студије у Швајцарску и завршава Старокатолички богословски факултет у Берну. Докторирао је у Берну 1921. године, потом је био постављен за референта Светог Архијерејског Синода, а потом за секретара. На овој дужности остао је до 5. децембра 1925. године када га бирају за епископа Захумско-Херцеговачког. Хиротонисан је 1926. године у Београдској Саборној цркви. После смрти епископа браничевског 1931. изабран је за упражњену епархију. У Браничеву владика Јован спроводи организацију црквеног живота на основу новог устава, покренуо је браничевски весник, основао верско добротворно старатељство и основао неколико црквених хорова. Када је епископ Доситеј изабран за Загребачку епархију Јован прелази у Ниш 1933. године. За његово време подигнут је епископски двор, живописана је Саборна црква, посвећивао је велику пажњу богословским часописима који су излазили пре Другог светског рата. Своје радове објављивао је у страним и домаћим часописима. Сахрањен у саборној цркви у Нишу 1975. године. Епископ Сава, н. д., 249.

Извори

Архив Епархије нишке, 2/30, Кондуит листа 1919–1937. године
Архив храма Светог Прокопија у Катуну, Летопис
Архив храма Светог Прокопија у Чукуровцу, Летопис
Архив храма Успења пресвете Богородице у Тешици, Летопис

Литература

„Службене вести”. Преглед цркве Епархије нишке, 1. Ниш 1933.
„Службене вести”. Преглед цркве Епархије нишке, 10. Ниш 1935.
„Службене вести”. Преглед цркве Епархије нишке, 2. Ниш 1921.
„Службене вести”. Преглед цркве Епархије нишке, 3. Ниш 1926.
„Службене вести”. Преглед цркве Епархије нишке, 4. Ниш 1931.
„Службене вести”. Преглед цркве Епархије нишке, 9. Ниш 1931.
Епископ Сава. Српски јерарси од деветог до двадесетог века. Београд 1996.
Ивановић, Дарко. „Руски монаси у Епархији браичевској у XX веку”, Саборност, 11, Пожаревац 2017. 143–155.
Пилиповић, Радован. „Српска Православна Црква, Руска Православна Загранична Црква, Московска Патријаршија : 1920–1940 : узајамне везе, утицаји и односи”. Необјављена докторска дисертација, Универзитет у Београду, Филозофски факултет, 2017.
Стевановић, Зоран. Српска Православна Црква у Алексиначком крају од 1918. до 1941. Алексинац 2016.